

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/374/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1513223464
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Svetlovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1513223464.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Svetlovskej a členov senátu JUDr. Romana Bolebrucha a JUDr. Beáty Jurgošovej v právnej veci žalobcu: G. J. L., C.. R., S.Á. X, L., zast. advokátskou kanceláriou ECKER - KÁN & partners, Nám. Martina Benku 9-C1, Bratislava, proti žalovanému: E. S., X. L. V.A. X, L., zast. opatrovníčkou G. J., pracovníčkou Okresného súdu Bratislava V, o zaplatenie 50,50 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 22. mája 2014, č. k. 12C 52/2014 - 28

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny 50,50 eur a trov konania a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že žalovaný bol dňa 19. 4. 2011 kontrolovaný oprávneným pracovníkom žalobcu v dopravnom prostriedku žalobcu na linke MHD č. 96, pričom sa nepreukázal platným cestovným lístkom. Žalovaný cenu lístka a úhradu nezaplatil ani na mieste a ani na základe upomienky zo dňa 30. 5. 2011, kde mu bola poskytnutá dodatočná lehota na úhradu vzniknutej pohľadávky žalobcu. Žaloba bola doručená súdu dňa 3. 7. 2013. Z takto zisteného skutkového stavu súd prvého stupňa vyvodil záver, že žalobca žalobou uplatňoval práva z prepravy, ktoré mohol uplatniť na súde prvý raz dňa 19. 4. 2011 a tento deň začala plynúť aj jednoročná premlčacia doba podľa § 108 Obč. zák. Plynutie premlčacej doby sa podľa § 122 ods. 2 Obč. zák. skončilo dňa 19. 4. 2012. Žalobca uplatnil svoje právo na súde dňa 3. 7. 2013. Opatrovníčka žalovaného teda podľa názoru súdu prvého stupňa vzniesla dôvodnú námietku premlčania a preto súd prvého stupňa žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p..

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vytykal súdu prvého stupňa nesprávne právne posúdenie veci tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Uviedol, že povinnosť žalovaného zaplatiť úhradu žalobcovi vznikla v zmysle § 9 písm. b/, § 11 ods. 1 písm. d/ a § 14 ods. 2 zák. č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave a teda nepatrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 Obč. zák. Vzhľadom na skutočnosť, že zákon č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave neustanovuje premlčaciu dobu za nezaplatenie úhrady, mal za to, že pri cestovaní bez cestovného lístka je namieste použiť § 101 Obč. zák. o všeobecnej premlčacej dobe. Preto podľa názoru žalobcu jeho pohľadávka voči žalovanému nebola v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu dňa 3. 7. 2013 premlčaná. Žalobca v závere svojho odvolania poukázal na rozsudky odvolacieho súdu sp. zn.

15Co/67/2011 a sp. zn. 14Co/216/2011, v ktorých odvolací súd v skutkovo totožných veciach vyhovel jeho odvolaniu.

Opatrovníčka žalovanej sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 108 Obč. zák. je na uplatnenie práva z prepravy stanovená jednoročná premlčacia doba. Toto zákonné ustanovenie platí pre všetky práva vzniknuté z osobnej a nákladnej prepravy (§ 760 až § 773 Obč. zák.) s výnimkou práva na náhradu škody v zmysle § 764 Obč. zák., pre premlčanie ktorého platí § 106 Obč. zák. V jednoročnej premlčacej dobe podľa § 108 Obč. zák. sa teda premlčuje nielen nárok dopravcu na cestové vyplývajúci z § 760 Obč. zák., ale aj jeho nárok na prirážku k základnému cestovnému za nepreukázanie sa platným prepravným dokladom (cestovným lístkom) v zmysle zák. č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave účinného do 14. 6. 2011. Tento nárok totiž taktiež patrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 Obč. zák., hoci v cit. ust. nie je výslovne uvedený. Zák. č. 168/1996 Z. z. je verejnoprávnym predpisom, ktorý okrem iného upravuje aj vzťahy medzi cestujúcimi a dopravcom, teda občianskoprávne vzťahy. Keďže uvedený zákon premlčanie nároku dopravcu na prirážku k základnému cestovnému pri nepreukázaní sa platným prepravným dokladom (§ 9 písm. b/ zák. č. 168/1996 Z. z.) neupravuje, je potrebné otázku premlčania tohto nároku posúdiť v zmysle § 853 ods. 1 Obč. zák. na základe analógie legis podľa tých ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú vzťahy obsahom a účelom najbližšie. Takýmto ustanovením Občianskeho zákonníka je práve § 108 Obč. zák.. Zák. č. 168/1996 Z. z. neupravuje ani začiatok plynutia premlčacej doby na uplatnenie práva na cestovné a prirážku k základnému cestovnému za nepreukázanie sa platným cestovným lístkom. Preto je podľa názoru odvolacieho súdu namieste aplikácia ust. § 563 Obč. zák. Dlížnik - cestujúci je teda povinný splatiť dlh prvého dňa potom, ako ho veriteľ - dopravca o plnenie požiadal. Týmto dňom teda nastáva splatnosť dlhu a zároveň je v tento deň možné prvýkrát uplatniť právo podaním žaloby na súd.

V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný cestoval dňa 19. 4. 2011 v Bratislave na linke MHD č. 96 a na vyzvanie revízora sa nepreukázal platným cestovným lístkom. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca uplatňuje svoje nároky z titulu, že žalovaný cestoval bez cestovného lístka na linke MHD č. 96, súd prvého stupňa správne v prejednávanej veci aplikoval zákon č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave účinného do 14. 6. 2011. Z Hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok zo dňa 19. 4. 2011 vyplýva, že žalovaný odmietol zaplatiť revízorom požadovanú sumu pozostávajúcu z cestovného 0,50 eur a postihu 50 eur priamo na mieste pri vykonávaní kontroly. Jednoročná premlčacia doba na uplatnenie nároku žalobcu na súde tak začala plynúť dňa 20. 4. 2011 a v súlade s ust. § 122 ods. 2 prvá veta Obč. zák. uplynula dňa 20. 4. 2012. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že pri lehotách určených podľa rokov platí, že začiatok lehoty je určený tak ako pri počítaní podľa dní, tzn. že začiatok lehoty je určený začiatkom dňa, ktorý nasleduje po dni, v ktorom nastala skutočnosť rozhodná pre jej počítanie. Deň, v priebehu ktorého nastala rozhodná skutočnosť sa do lehoty nezapočítava, aj keby k tejto skutočnosti došlo začiatkom tohto dňa. Pre začiatok plynutia tejto lehoty je dôležitý až deň nasledujúci po rozhodnej skutočnosti a to i vtedy, ak by týmto dňom bola sobota, nedeľa alebo sviatok. Taktýmto určený začiatok plynutia lehoty vychádza zo starej zásady rímskeho práva, že do začiatku lehoty sa nezapočítava deň, v ktorom táto udalosť nastala. Žalobca podal žalobu na súd dňa 3. 7. 2013, t. j. oneskorene, po uplynutí premlčacej doby v zmysle § 108 Obč. zák.. Keďže opatrovníčka žalovaného vzniesla námietku premlčania, súd prvého stupňa postupoval správne, keď žalobcovi premlčané právo nepriznal (§ 100 ods. 1 posledná veta Obč. zák.). V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že záver súdu prvého stupňa o premlčaní žalobcom uplatneného práva bol správny, avšak súd prvého stupňa nesprávne určil deň, kedy začala plynúť premlčacia doba a deň, kedy došlo k premlčaniu. Žalovaný totiž cestoval bez cestovného lístka a bol povinný zaplatiť cestovné a úhradu spolu vo výške 50,50 eur dňa 19. 4. 2011 a preto žalobca mohol dôvodne podať návrh na súd až dňa 20. 4. 2011, kedy začala plynúť jednoročná premlčacia doba (súd prvého stupňa nesprávne v napadnutom rozsudku uviedol dňa 19. 4. 2011) a k premlčaniu nárokov žalobcu preto došlo dňa 20. 4. 2012 a nie dňa 19. 4. 2012, ako nesprávne uviedol súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú odvoláciu námietku žalobcu, že pri cestovaní bez cestovného lístka je namieste použiť § 101 Obč. zák. o všeobecnej premlčacej dobe. Nárok na zaplatenie prirážky k základnému cestovnému pri nepreukázaní sa platným prepravným dokladom totiž nemôže vzniknúť samostatne a oddelene len na základe zák. č. 168/1996 Z. z., ale len spolu s nárokom na zaplatenie cestovného. Obidva nároky tak vznikajú súčasne a výlučne zo zmluvy o preprave osôb v MHD resp. z jej porušenia. U obidvoch nárokov sa preto dĺžka premlčacej doby nepochybne riadi ust. § 108 Obč. zák., a teda je jednoročná. Na základe uvedeného sú mylné domnienky žalobcu vyjadrené v odvolaní, že jeho pohľadávka voči žalovanému nebola v čase podania žaloby premlčaná.

Pokiaľ žalobca vo svojom odvolaní poukazuje na rozsudky odvolacieho súdu sp. zn. 15Co/67/2011 a sp. zn. 14Co/216/2011, v ktorých odvolací súd v skutkovo totožných veciach odvolaniu žalobcu vyhovel, odvolací súd uvádza, že tieto rozhodnutia nie sú právne záväzné pre rozhodovanie iných odvolacích senátov a nestotožňuje sa s právnym názorom v otázke premlčania prezentovaným v týchto rozhodnutiach.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. Žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, však náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.